

İSRAİL'DE YAHUDİLER ARASI IRKÇILIK

HAZIRLAYAN

ASRİN FAHRETTİN TOK

7EKİM
HAREKETİ

RAPOR

İsrail'de Yahudiler Arası İrkçılık Raporu

Bu rapor, İsrail devletinin asli unsurunu teşkil eden Yahudiler arasındaki ırka dayanan hiyerarşiyi incelemektedir. İsrail yetkililerinin Gazze'de sürdürdükleri soykırım sürecinde Gazzelileri 'yarı hayvan-yarı insan' olarak dehumanize etmelerinden¹ yola çıkarak, aslında bu tavrın İsrail'in genetik kodlarına yerleşmiş olduğunu açıklamaya çabalamaktadır.

İÇİNDEKİLER

01	İsrail'in Yahudi Hiyerarşisi	3
02	Nüfusun Dağılımı	4
03	Evlilikler ve Sosyal Kamplaşma	5
04	Beta İsraillilere Rızaları Dışında Doğum Kontrol Tedavisi Uygulanması Skandalı	5
05	Ölüm Sonrası Sperm Alma Politikası	6
06	Ringworm (Saçkıran) Hadisesi	6
07	Yemenli Çocuklar Vakası	7
08	Sonuç	8
—	Kaynakça	9

HAZIRLAYAN

Asrın Fahrettin Tok

YAYIN

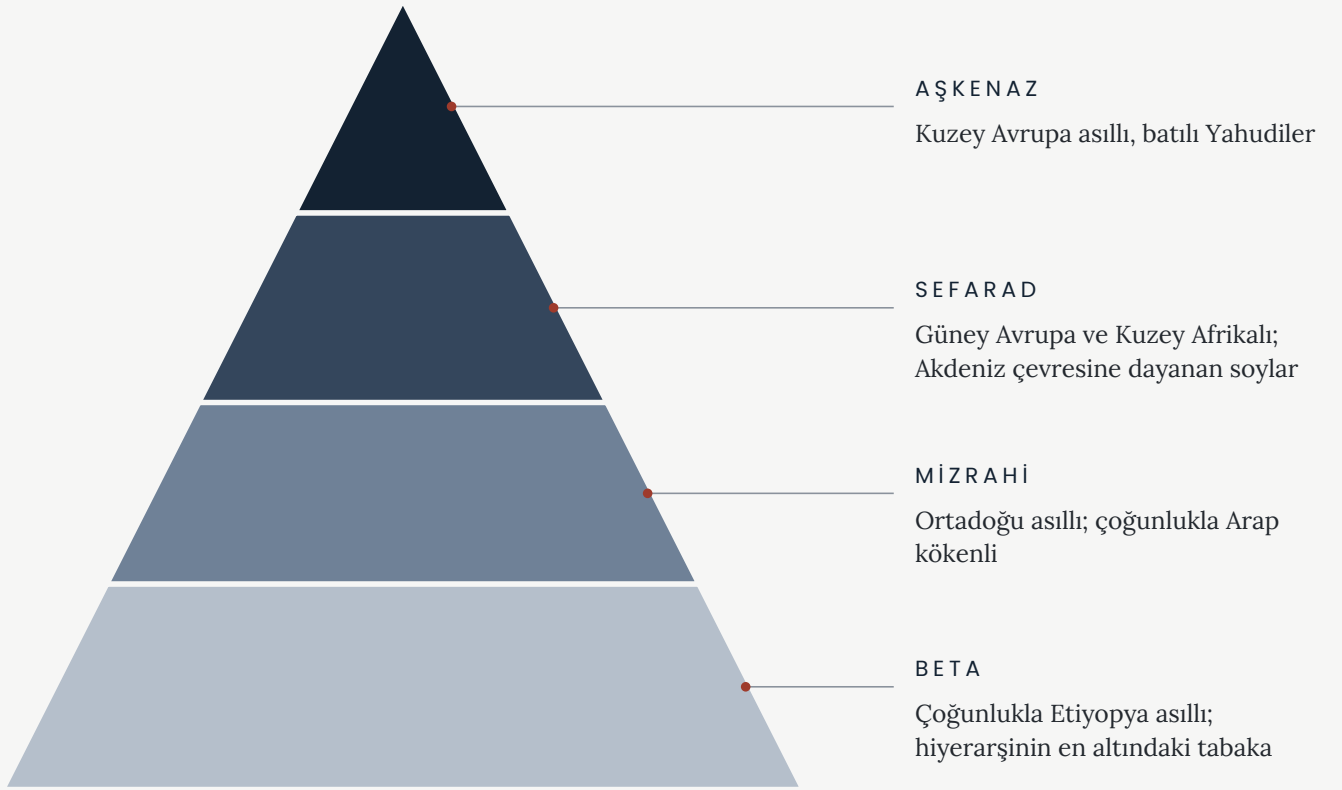
7 Ekim Hareketi

BÖLÜM 01

İsrail'in Yahudi Hiyerarşisi

İsrail'de yaşayan Yahudileri ırklarına binaen dört sınıfa ayırmak mümkündür. Aşkenazlar, kuzey Avrupa asıllı, beyaz tam manasıyla batılı Yahudilerdir. Sefaradlar güney Avrupa ve kuzey afrikalı, akdeniz çevresine dayanan soylarıyla kısmen beyaz, kısmen esmer; aşkenazların bir alt sınıfıdır. Mizrahiler Ortadoğu

asıllı, ırken çoğunlukla Arap ve Sefaradlar'dan da sonra gelen alt sınıftır. Beta İsrailliler ise, çoğunlukla Etiyopya asıllı ve zenci; hiyerarşinin en altında bulunan tabakadır. İsrail'in toplumsal normları ve devlet politikası, bu hiyerarşiyi yaşatmak ve sürdürmek üzerine kurgulanmıştır.

Şekil 1 — İsrail'deki Yahudi hiyerarşisi.

“İsrail'in toplumsal normları ve devlet politikası, bu hiyerarşiyi yaşatmak ve sürdürmek üzerine kurgulanmıştır.

BÖLÜM 02

Nüfusun Dağılımı

İsrail'in kuruluşunda, bahsettiğimiz ırklar hiyerarşiye uygun bir biçimde yerleştirilmişlerdir. Aşkenazlar merkezi ve büyük şehirlere yerleştirilirken, çöle ve sınır bölgelere kurulan kasabalara Mizrahiler yerleştirilmiştir. 1950'lerde kurulan bu 'gelişim kasabaları', çoğunlukla Arap ülkelerinden gelen düşük gelirli Mizrahilerin yerleşkesi olmuştur². Bu süreci en iyi anlatan çalışmalardan biri, Shlomo Swirski'nin 'Israel: The Oriental Majority' isimli kitabıdır. Örneğin, Lübnan sınırına konuşlanan Kiryat Shmona şehri, Mizrahilerin yoğunlukla yerleştirildiği ve bu demografiyi hala sürdüren şehirlerden biridir³.

Mizrahiler ve yaşadıkları bölgeler, Aşkenazların yaşadıkları bölgelere göre yüksek derecede yoksul yerleşimlerdir. Mizrahilerin yaşadığı bölgelerde yatırımlar ve istihdam olanakları düşükken, Aşkenazların yaşadıkları bölgelerde zengin ve aktif bir ekonomik yaşam gözlenmektedir⁴. Bu dengesizlik göz önüne alındığında, %16.8 olarak tespit edilen yoksulluk oranı ile 0.345 olarak hesaplanan Gini katsayısı; ülkede doğal olmayan bir ekonomik dengesizliğin var olduğunu gözler önüne sermektedir⁵. İsrail'in yoksulluk oranları ve gelir adaletsizliği, OECD ülkeleri arasında yüksektir ve bu; yerleşkelerin dağılımıyla beraber anlam kazanan bir veridir⁶.

%16.8

Yoksulluk oranı⁵

0.345

Gini katsayısı⁵

%60–80

Mizrahi nüfusun yoğun olduğu şehirlerde Likud Partisi'nin oy oranı⁷

Bu eşitsizlik, İsrail'de uzun zamandır halk hareketlerine ve protestolara sebebiyet vermektedir. 1971 senesinde Mizrahilerin kurmuş olduğu 'kara panterler' hareketi, bu gerilimin en açık yankılarından biridir. Sami Shalom Chetrit'in yazmış olduğu 'Intra-Jewish Conflict in Israel: White Jews, Black Jews' isimli eser, ırka dayanan eşitsizliğin doğurduğu protestoları inceleyen önemli bir çalışmadır. İsrail içişleri bakanlığına sunulan ve sızdırılan, 1976 tarihli 'Koenig Raporu' da bu çekişmenin İsrail için bir güvenlik sorunu olduğunu; İsrail'in halkını etnik kategorilere ayırmak suretiyle analiz ettiğini ve sosyo-ekonomik politikalarının demografik hedeflere göre şekillendiğini ortaya koymaktadır.

Eşitsizliklere tabi tutulan ve ülkenin periferilerinde yaşamaya itilen Mizrahiler, elitist yaklaşıma sahip İşçi Partisi'ne karşı kapsayıcı bir dil kullanan Likud Partisi'ni destekleyerek 1977 senesinde iktidara getirdiler. Sınır bölgelerinde kurulmuş gelişim şehirlerinde, yani Mizrahi nüfusun yoğun olduğu şehirlerde Likud Partisi %60–80 bandında oy topladı⁷. Ancak bu değişim yapısal eşitsizliği ortadan kaldırmadı. Aşkenazlar ve Mizrahiler arasında, üçüncü kuşak İsrailliler için eğitime erişim dengesizliği hala sürmektedir⁸. Belirttiğimiz üzere gelir farkı da hala doğal bir seviyeye gelmiş değildir⁹. Aşkenaz hakimiyeti altında İsrail toplumunda Mizrahilerin marjinalleştirilmesi, bugün hala devam etmektedir¹⁰.

“Aşkenaz hakimiyeti altında İsrail toplumunda Mizrahilerin marjinalleştirilmesi, bugün hala devam etmektedir.”

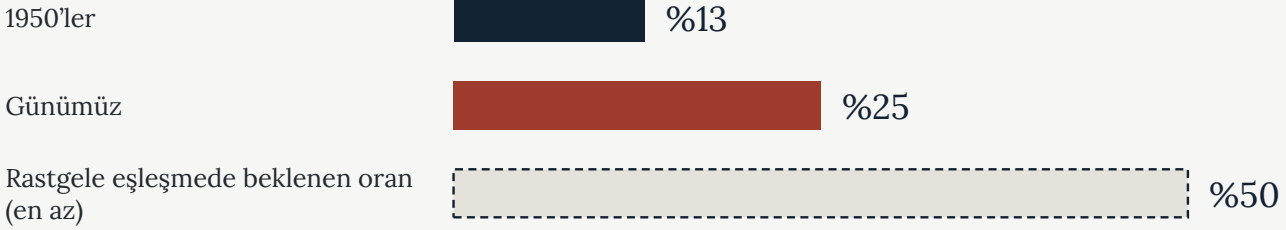
BÖLÜM 03

Evlilikler ve Sosyal Kamplaşma

İsrail devletinin Yahudi vatandaşları etnik kökenlerine göre ayırması ve bu temelde politikalar geliştirmesi ile beraber, etnik kökene bağlı ayırım İsrail halkında da yaygındır. Bir Aşkenazın bir Mizrahi ile evlenmesi, İsrail toplumu için anormal bir hadisedir. İsrail Yahudileri, kendi etnik kökenlerinden insanlarla evlenmeyi tercih etmektedir¹¹. 1950'lerde %13 oranında olan Aşkenaz-Mizrahi evlilikleri, günümüzde

%25 oranına çıkmıştır. Ancak nüfus dağılımı göz önünde bulundurulduğunda, rastgele eşleme neticesinde bu oranın en az %50 olması beklenmelidir¹². Bu vaziyet açıkça göstermektedir ki, yalnızca İsrail devleti değil; halkı da etnik temele göre ayrımcılıkta bulunmaktadır. Yani devlet ve halk nezdinde Yahudiler, Yahudi olmaları itibarıyla bir ve eşit görülmemektedir.

AŞKENAZ-MİZRAHİ EVLİLİKLERİ

Geçmiş ve günümüz verilerinin kıyaslanması.

BÖLÜM 04

Beta İsraillilere Rızaları Dışında Doğum Kontrol Tedavisi Uygulanması Skandalı

2013

Skandalın gündeme geldiği yıl¹³

2013 tarihinde, 'Beta İsrail' olarak tabir edilen Etiyopya kökenli Yahudi kadınlarının bilgileri ve rızaları dışında 'Depo-Provera' enjeksiyonuna maruz bırakıldıkları skandalı gündem oldu¹³. Bu kadınlar, İsrail'e göç edebilmelerinin bir şartı olarak doğum kontrol tedbirlerine tabi tutuldular¹⁴. Sürekli olarak bilgileri ve rızaları dışında maruz kaldıkları bu doğum kontrol politikası sebebiyle, Beta İsraillilerin doğum

%50

Beta İsraillilerin doğum oranlarında gözlemlenen düşüş¹⁵

oranlarında %50 düşüş gözlemlendi¹⁵. İsrail, bu uygulamayı resmi olarak kabul etti ve politikada değişikliğe gitmek zorunda kaldı¹⁶.

Bu skandal gösterdi ki, İsrail devleti en alt tabakaya mensup Yahudiler olarak görülen Beta İsraillilerin bilgileri ve rızaları dışında üremelerini engelleyen politikalara başvuracak derecede ırkçı bir idaredir.

BÖLÜM 05

Ölüm Sonrası Sperm Alma Politikası

İsrail'de ölen askerlerin, ailesinin talebiyle spermalarının alınması mümkündür ve bir seçenektir¹⁷. Babanın ölümünden sonra babadan edinilen bu spermalar ile çocuk dünyaya getirilmektedir. İsrail'in nüfus politikası 'çok çocuk' değil, 'kaliteli çocuk' odaklıdır¹⁸. Beta İsraillilere rızaları dışında uygulanan doğum kontrol uygulamasında görüldüğü üzere, İsrail aşkenazların nüfuslarının artmasını destekleyen bir

devlet politikasına sahiptir¹⁹. Ölüm sonrası sperm alımı, büyük oranda ailenin talebiyle gerçekleşmektedir²⁰. Ailelerin böyle bir talepte bulunabilmesi için, sosyal ve hukuki süreçlere erişebilmesi gerekmektedir. Bu erişime sahip olanların ekseriyetle Aşkenaz olması, kuvvetle muhtemel söz konusu süreçten faydalananların Aşkenaz ağırlıklı olmasıyla sonuçlanmaktadır.

“İsrail'in nüfus politikası 'çok çocuk' değil, 'kaliteli çocuk' odaklıdır.

BÖLÜM 06

Ringworm (Saçkıran) Hadisesi

1946–1960

Çocuklara yüksek oranda radyasyon verilen yıllar²¹

15.000–200.000

Maruz kaldığı iddia edilen çocuk sayısı²²

1995

Tazminat vermeyi kabul ettiği yıl²⁴

İsrail'in Aşkenaz olmayan nüfusa yönelik ayrımcı ve nüfus azaltmaya yönelik politikalarının yarattığı skandallar pek fazladır. Saçkıran hadisesi de bunların en ünlülerindendir. 1946–1960 seneleri arasında, göçmen kamplarında, çocuklara saçkıran tedavisi için yüksek oranda radyasyon verilmiştir²¹. 15.000 ile 200.000 arasında çocuğun maruz kaldığı iddia edilen

bu tedavi, çok büyük oranda Mizrahi çocuklara uygulanmıştır²². Bu uygulama neticesinde kanser riski yüksek oranda artmıştır²³. İsrail, 1995 senesinde bu tedaviye maruz kalmış ve kanser olan kimselere tazminat vermeyi kabul ederek; resmi olarak yanlısını kabul etmiştir²⁴.

“İsrail, 1995 senesinde bu tedaviye maruz kalmış ve kanser olan kimselere tazminat vermeyi kabul ederek; resmi olarak yanlısını kabul etmiştir.

BÖLÜM 07

Yemenli Çocuklar Vakası

1948–1954

Yemenli Mizrahi ailelerin bebeklerinin ölmüş olduğunun söylendiği yıllar²⁵

5.000

Etkilenen çocuk sayısı için dile getirilen rakam²⁷

2021

Tazminat ödemeyi kabul ettiği yıl²⁶

1948–1954 seneleri arasında, Yemenli Mizrahi Yahudisi aileler bebeklerini hastanelere götürdüklerinde; onlara bebeklerinin ölmüş olduğu söylendi. Hatta kimi bebekler zorla ambulanslar ile hastaneye götürülerek, sonrasında ailelere bebeklerinin öldüğü aktarıldı.²⁵ Sivil toplumun baskıları sonucu İsrail, ilerleyen senelerde üç ayrı komisyon ile vakayı inceledi. 1967'de kurulan Bahlul-Minkowski komisyonu, 342 vakayı inceledi ve 316 çocuğun öldüğünü, 2 çocuğun evlatlık verildiğini, 24'ünün ise akıbetinin belirsiz olduğunu buldu. 1988'de kurulan Shalgi Komisyonu ise 301 vakayı inceledi, 65'ini açıklayamadı geri kalanının ise öldüğünü tespit etti. 1995'te kurulan Kedmi

Komisyonu, 800'den fazla vakayı inceledi, 750'sinin öldüğünü, 42'sinin kaybolduğunu ve bazılarının evlatlık verildiğini aktardı. Bu çocukların ölüm belgeleri ve mezarları bulunmamaktadır. 2021 senesinde İsrail, vakadan etkilenenlere tazminat ödemeyi kabul ederek suçu resmen üstlendi.²⁶ Bugün vakadan etkilenen ailelerin mensubu olan aktivistler, çocukların kaçırılarak Aşkenaz ailelere evlatlık verildiğini iddia etmeye devam ediyorlar, Uzi Meshulam bu iddiada bulunan en önemli aktivistlerdendir. Etkilenen çocuk sayısının ise 5.000'i bulunduğu söylenmektedir.²⁷

KOMİSYON	KURULUŞ YILI	İNCELENEN VAKA	BULGU
Bahlul-Minkowski	1967	342	316 çocuk ölmüş, 2 çocuk evlatlık verilmiş, 24'ünün akıbeti belirsiz
Shalgi	1988	301	65'i açıklanamamış, geri kalanının öldüğü tespit edilmiş
Kedmi	1995	800'den fazla	750'si ölmüş, 42'si kaybolmuş, bazıları evlatlık verilmiş

Vakayı inceleyen üç komisyonun bulguları.

“ Bu çocukların ölüm belgeleri ve mezarları bulunmamaktadır.

BÖLÜM 08

Sonuç

İsrail'de sosyal hayatta ve devlet politikası nezdinde, Yahudiler ırklarına göre kategorilenmektedir. Nüfusun azalmasına yönelik uygulamalar ve skandallar Aşkenaz olmayan Yahudiler üzerinden, İsrail'in kuruluşundan beri devam ederken; Aşkenaz Yahudilerin nüfuslarının artması devlet tarafından teşvik edilmektedir. Aşkenaz Yahudiler merkezi, ekonomik olarak canlı ve yüksek konumlarda yayginken; diğer Yahudiler sınırda kurulan, ekonomik olarak fakir ve alt

sınıflara mensupturlar. Kendi dinlerine mensup kişiler arasında dahi bu denli ayrımcılığa başvuran bir devletin ve halkın, kendi dinlerine mensup olmayan ve ırken Mizrahiler ile aynı etnisiteye sahip olan Filistin Araplarına yönelik dehumanizasyon söylemlerinde bulunmaları doğaldır. İsrail devletinin ve halkının, bu ırkçı karakteri göz önünde bulundurulmalı ve Filistin'e yönelik politikaları sahibi oldukları bu perspektif de değerlendirilerek anlaşılmalıdır.

“İsrail devletinin ve halkının, bu ırkçı karakteri göz önünde bulundurulmalı ve Filistin'e yönelik politikaları sahibi oldukları bu perspektif de değerlendirilerek anlaşılmalıdır.

RAKAMLARLA RAPOR

%16.8 Yoksulluk oranı	0.345 Gini katsayısı
%13'ten %25'e Aşkenaz-Mizrahi evlilik oranı (1950'lerden günümüze)	%50 Beta İsraililerin doğum oranlarında gözlemlenen düşüş
15.000–200.000 Saçkıran tedavisine maruz kaldığı iddia edilen çocuk sayısı	5.000 Yemenli çocuklar vakasında etkilenen çocuk sayısı için dile getirilen rakam

EK

Kaynakça

- 1 'We Are Fighting Human Animals': Dehumanization of Palestinians - Palestine Chronicle
<https://www.palestinechronicle.com/we-are-fighting-human-animals-dehumanization-of-palestinians/>
- 2 Social Control, Urban Planning and Ethno-class Relations: Mizrahi Jews in Israel's 'Development Towns'
<https://ideas.repec.org/a/bia/ijurrs/v24y2000i2p418-438.html>
- 3 (PDF) The Kibbutz and the Development Town: The Economic Dimension of Their Reciprocal Relations—The Case of the Hula Valley
https://www.researchgate.net/publication/315645289_The_Kibbutz_and_the_Development_Town_The_Economic_Dimension_of_Their_Reciprocal_Relations_The_Case_of_the_Hula_Valley
- 4 Reducing socio-economic differences between municipalities in Israel | OECD
https://www.oecd.org/en/publications/reducing-socio-economic-differences-between-municipalities-in-israel_4a8ada63-en.html
- 5 OECD Economic Surveys: Israel 2025 (EN)
https://www.oecd.org/content/dam/oecd/en/publications/reports/2025/04/oecd-economic-surveys-israel-2025_18e45b04/d6dd02bc-en.pdf
- 6 Increasing Inequality and the Changing Spatial Distribution of Income in Tel-Aviv | Springer Nature Link
https://link.springer.com/chapter/10.1007/978-3-030-64569-4_10
- 7 Israel: A Divided Society – Sammy Smootha
- 8 Mizrahi-Ashkenazi Educational Gaps in the Third Generation
https://www.researchgate.net/publication/330257105_Mizrahi-Ashkenazi_Educational_Gaps_in_the_Third_Generation
- 9 The Two Israels Revisited on JSTOR
<https://www.jstor.org/stable/10.2979/israelstudies.23.3.17>
- 10 Mizrahim inclusion and struggle REVISED June 2020.pdf
<https://repositorio.iscte-iul.pt/bitstream/10071/22011/1/Mizrahim%20inclusion%20and%20struggle%20REVISED%20June%202020.pdf>
- 11 Marriage patterns among Jewish immigrants in Israel: Journal of Ethnic and Migration Studies: Vol 48, No 5
<https://www.tandfonline.com/doi/abs/10.1080/1369183X.2019.1616538>
- 12 The role of ethnicity in Israel after 75 years - opinion | The Jerusalem Post
<https://www.jpost.com/opinion/article-723967>
- 13 The role of ethnicity in Israel after 75 years - opinion | The Jerusalem Post
<https://www.jpost.com/opinion/article-723967>
- 14 Ethiopian women claim Israel forced them to use birth control before letting them immigrate | The Times of Israel
<https://www.timesofisrael.com/ethiopian-women-claim-israel-forced-them-to-use-birth-control-before-letting-them-immigrate/>
- 15 Ethiopians in Israel have fewer children, study finds | The Times of Israel
<https://www.timesofisrael.com/ethiopians-in-israel-have-fewer-children-study-finds/>
- 16 Israel changes birth-control policy for Ethiopian immigrants | The Times of Israel
<https://www.timesofisrael.com/israel-changes-birth-control-policy-for-ethiopian-immigrants/>
- 17 'A vast demand' for posthumous sperm retrieval creates new life - and new questions | The Times of Israel
<https://www.timesofisrael.com/a-vast-demand-for-posthumous-sperm-retrieval-creates-new-life-and-new-questions/>
- 18 (PDF) PhD Thesis: War of the Wombs: The History and Politics of Fertility Policies in Israel, 1948–2010
https://www.academia.edu/42250949/PhD_Thesis_War_of_the_Wombs_The_History_and_Politics_of_Fertility_Policies_in_Israel_1948_2010
- 19 210361
<https://ipc2021.popconf.org/uploads/210361>
- 20 'A vast demand' for posthumous sperm retrieval creates new life - and new questions | The Times of Israel
<https://www.timesofisrael.com/a-vast-demand-for-posthumous-sperm-retrieval-creates-new-life-and-new-questions/>
- 21 [THE TRUTH ABOUT THE RINGWORM AFFAIR] - PubMed
<https://pubmed.ncbi.nlm.nih.gov/28530060/>
- 22 Ringworm affair - Wikipedia
https://en.wikipedia.org/wiki/Ringworm_affair
- 23 [THE TRUTH ABOUT THE RINGWORM AFFAIR] - PubMed
<https://pubmed.ncbi.nlm.nih.gov/28530060/>
- 24 Compensation for Scalp Ringworm Victims - Benefits | ~~ynet~~
<https://www.btl.gov.il/English%20Homepage/Benefits/radiation%20victims/Pages/default.aspx>
- 25 The Affair - The Yemenite, Mizrahi and Balkan Children Affair
<https://www.edut-amram.org/en/the-kidnappings>
- 26 Government expresses 'regret,' will compensate for disappeared Yemenite children | The Times of Israel
<https://www.timesofisrael.com/government-set-to-express-regret-compensate-for-disappeared-yemenite-children/>
- 27 Yemenite Children Affair - Wikipedia
https://en.wikipedia.org/wiki/Yemenite_Children_Affair

İsrail'de Yahudiler Arası İrkçilik Raporu

HAZIRLAYAN

ASRİN FAHRETTİN TOK